

Досягнення необхідного рівня продовольчого забезпечення і продовольчої безпеки країни та регіонів передбачає створення умов, при яких вітчизняні товаровиробники здатні ефективно виробляти, переробляти, зберігати і реалізовувати продукти харчування і в першу чергу м'ясомолочні продукти.

Література.

1. Продовольча безпека: чому і як? // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nagolos.com.ua/ua/articles/8571-prodovolcha-bezpeka-chomu-i-yak>

2. Вплив ринку м'ясомолочної продукції на рівень продовольчої безпеки країни // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.stelmaschuk.info/archive-internet-conference/51-conferencia-17-05-2012/236-2012-05-27-16-42-34.html>

3. Продовольча безпека країни: проблеми та механізми забезпечення // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ua-ekonomist.com/143-prodovolcha-bezpeka-krayiny-problemy-ta-mehanizmy-zabezpechennya.html>

РОЛЬ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Гіржева О.М., викладач,

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Аграрний сектор України з його базовою складовою, сільським господарством є системоутворюючим в національній економіці, що формує фактори збереження суверенності держави – продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку держави, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки, утворює ринок сільськогосподарської продукції та продовольства. Український аграрний сектор з потенціалом виробництва, що значно перевищує потреби внутрішнього ринку, є ланкою, що на даному етапі може стати локомотивом розвитку національної економіки, дати імпульс інвестиційному, технологічному та соціальному піднесенню у державі.

Молочне скотарство є важливою галуззю сільського господарства. Воно забезпечує населення незамінними продуктами харчування, є постачальником сировини для молокопереробної промисловості. Оскільки молоко становить основу повноцінного харчування населення, то воно відіграє важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки держави.

Продовольча безпека згідно із Законом України «Про державну підтримку сільського господарства України» визначається як захищеність життєвих інтересів людини, яка виражається у гарантуванні державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєвої діяльності.

Розвиток галузі молочного скотарства як важливої галузі національної економіки повинен бути спрямований на задоволення потреб населення у молоці (і молокопродуктах – опосередковано, через галузь переробки) та створення сприятливих умов виходу на зовнішні ринки з метою забезпечення стабільного джерела національного доходу.

Останніми роками стійкою загальносвітовою тенденцією є збільшення обсягів виробництва молока. За даними продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО), 2011 рік є роком рекордного зростання обсягів виробництва молока – виробництво молока у світі зросло на 3,2%, або на 22,6 млн тонн. Ця тенденція простежується у більшості країн світу. Світовим лідером із виробництва молока є Індія (121,2 млн. тонн). Друге місце належить США (89 млн. тонн), а на третьому розташувався Пакистан (35,6 млн. тонн). Скорочення виробництва молока відбулося лише у Росії, Україні, Білорусі та Ірані.

Негативні тенденції та сучасний стан розвитку молочного скотарства в Україні є наслідком недосконалих ринкових трансформацій, системної аграрної кризи. Зміна економічних відносин, нееквівалентний міжгалузевий товарообмін, нерегульована цінова політика, падіння платоспроможності населення, недосконалість фінансово-кредитного механізму та інших важелів регулювання виробничих відносин – це ті основні умови і фактори, які визначають характер розвитку молочного скотарства і формування ринку молока в Україні.

В Україні обсяги виробництва молока з кожним роком скорочуються. В основному це скорочення відбувається за рахунок

зменшення обсягів виробництва молока в сільськогосподарських підприємствах.

Незважаючи на постійний спад виробництва, Україна все ще входить до 20 країн-лідерів з виробництва молока. Однак, враховуючи те, що у світі простежується тенденція до постійного збільшення обсягів його виробництва, а в Україні виробництво молока різко скорочується, найбільш очікуваним прогнозом на майбутнє, на нашу думку, є втрата Україною високих позицій на світовому ринку молока. Цю тенденцію ми спостерігаємо вже сьогодні: 11-те місце у світі у 2006 році, 15-те – у 2007 р., 16-те – у 2008 р., 17-те – у 2009-2011 рр.

Зважаючи на стратегічну важливість галузі молочного скотарства для забезпечення повноцінного харчування населення та на необхідність забезпечення ринків збуту для вітчизняної молокопродукції, потрібно зміцнювати позицію України на світовому ринку молока.

У сучасних умовах ключовими проблемами розвитку галузі є:

— недостатня частка власного виробництва молока у формуванні відповідного балансу країни, що не забезпечує необхідний рівень її продовольчої безпеки;

— нарощування молочної продукції, неконкурентоспроможність вітчизняної галузі скотарства у порівнянні з аналогічним сектором країн з розвиненим скотарством;

— недостатній рівень розвитку племінної бази скотарства і інфраструктури відповідного ринку, високий ступінь зносу основних виробничих фондів галузі;

— негармонізованість вітчизняного ветеринарного законодавства з міжнародними нормами і правилами, що обмежує можливості експортної стратегії вітчизняного скотарства.

Отже, сучасний стан розвитку молочного скотарства не відповідає вимогам формування конкурентоспроможності ринку молока і продовольчій безпеці в Україні. Вітчизняне молочне скотарство потребує конструктивних змін і нових підходів до умов господарювання, зокрема нових методів здійснення виробничої діяльності. Проблеми, що виникли в молочній галузі, можна подолати тільки за рахунок інтенсифікації: підвищення рівня і повноцінності годівлі; впровадження промислових технологій і прогресивних форм організації та оплати праці; підвищення загальної культури ведення скотарства; відродження великих спеціалізованих молочних господарств.